

Baltijas Semkohpis.

Isnahl Jelgawâ if nedelas.

Maksa bez peesubtischanas: no 1. Maija lihds gada galam 1875 — 1 r. 50 l.; par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 10 l., par 3 mehn. 60, l. ar peesubtischanu: no 1. Maija lihds gada galam 1875 — 2 r.; par gadu 2 r. 60 l., par pusgadu 1 r. 40 l. un par 3 mehnescheem 90 l.

Redakcija un ekspedizija Katoku celâ № 2. — tur ari sludinajumus peenem.

№ 35.

Treschdeena, 24. Dezembri.

1875.

Rahditais: Seemas-fwehtki. Latweeschu draugu beedribas fapulze. Wisjaunakahs siraas. Siraas. Terminu kalenderis. Par dūlarshanu. Poneweschu wehskultawa. Bahras. Pirmais briedis stohla. „Jaunlatweeschki.“ Tikuma un netikuma alga. Brenzis un Ewingulis. Atbildes. Sludinajumi.

Seemas-fwehtki.

Wisâ pasaulē, kur ween Kristus mahziba atskan, gan naw ne kahda laika-meta, nekahdu fwehtku, kas til dīli kerahs pee firds un tanī til fwehtas, aplaimodamas juhsmaš mohdina, kâ seemas-fwehtki. Un pateesi, pee seemas-fwehtku nama-durwihm deenischkas ruhpes un firdchsti, behdas un raises remdejahs un aishbeg, un til bagatam, kâ nabagam, jaunam un wezam, leelam un masam, Deewa isredsetam un grehzineekam, labam un launam, — wiseem, wiseem atskan ta „debesu draudibas pulka“ wahrdi: „meers wirs semes un zilwekem labs prahts!“

Meers wirs semes — un meers lai ir ari katra firdi! Ar scho firsniņu wehleschanohs „Baltijas Semkohpis“ pa seemas-fwehtkeem apmeklē un apweizina fawus ustizigos lastajus. Wairak waj masak gan iklatra firds no zihnišchanahs preeksch meefas wajadshahm, no ruhpehm un behdahm preeksch fewis un sawejeem ir peekufuse un kahro wehz meera, un scho eekschkigo meeru wirs semes un zilweku firdis seemas-fwehtki ar sawahm jaukahm fwehtahm apshohlishchanahm mums pilnigi peeschkir. Gan ne wisur seemas-fwehtkus fwehti weenadi: pilis un pahrtikuschds namds aishedsina „seemas-fwehtku egliti,“ nabadšinu buhdinās tauku swezi jeb ari „skalū“; tur behrneem, ihsteneekeem un kalpeem „eglite“ peeschkir jaukas spehles, dahrgas peemiņas un leelas jeb masakas schkinkibas, — schē peeteek ar masumiku, warbuht ar mihligu, preezigu firdi. Bet wisur un wiseem seemas-fwehtki atnesš mantas, ko teescham „kohdi un ruhfa“ nemaitā. Zau tas wahrds: „seemas-fwehtki klahi“ mohdina firdi sawadas juhsmaš; preezige, newainigee behrna-gadi, tee laiki, kad mehš bijam wehl masini un newarejam deesgan ahtri seemas-fwehtkus fagai-diht; kad kursch katrs neezinsch no mihko wezaku rohkahm muhs aplaimoja un eepreezeja; kad mehš, ar newainibu firdi, bes aistureschanahs padewamees seemas-fwehtku preekeem: gahjam „schustards,“ „bulds,“ „lekatās,“ wirpubahbās, „kasałds,“ lehjam „laimes,“ lasijam nahkotni if dseefmu-grahmataš jeb bihbeles 2c., — tee laiki mums nahk newilus atminā un garā mehš efam atkal behrni un preezajamees lihds ar behrneem, lai gan sawadakā wihsē, ne kâ toreis.

Bet ne ween schi jaukā atminā if saudetās pirmās paradihes, bet wiswairak wehl seemas-fwehtku gariga nofishmeschana mums tohs padara dahrgus, jo tad ari mums

ir „tas Pestitajs dsimis“ un ari us mums engelis faka: „nehihstaitees, jo redsi, es jums pasludinaju leelu preeku.“

Preezajatees tadeht wisi, kam eepreezinashanas wajaga!

Zuhs nabadšini un gruhdeenischi, kas ar „fweedreem sawā waigā“ maiši pelnat, noleekat sawu gruhto nastu un aismirstat pa „seemas-fwehtkeem“ wisas raises un behdas.

Un Zuhs, ko truhkums speesch, kam warbuht wehz ihša laika nebuhs ko ehst un gehrbtees, kas ar gruhtu un bailigu firdi luhko us nahkotni, — aismirstat ir Zuhs sawas raises, jo seemas-fwehtkds ari Zums teek „leels preeks pasludinahs“ un tas Pestitajs, kas ari Zums dsimis, Zuhs atpestihš tapat kâ zitus no gruhtibahm un firdchsteem, — tas Deews, kas putniņus baro un pukēs gehrbj, nelaus ir Zums badā nomirt un salā nosalt.

Zuhs flimee un wahrguti, kas warbuht jau ilgu laiku guļ us fahpju zifahm: ne-issamiseetees; tas glahbejs, kas wiseem dsimis, ari Zuhs atpestihš no mohkahm un zihnišchanahm; winsch pa scheem seemas-fwehtkeem nahk ari pee Zums, klaudšina ari pee Zuhšu durwim un seemas-fwehtku engelis ir Zums pasludina „leelu preeku.“

Zuhs nabaga behrnini un bahrini, kas lupatās gehrbu-schees un pahrteek no wisflitakā ehdeena, — neraudat! Zums „seemas-fwehtku eglites“ gan naw, bet mihkais Deews pee plashā debes-welwja preeksch Zums aishedsinajis neskaitamu pulku swezishu un Zuhšu behdas un wajjadshibas eerakstijis sawā leelā schehlastibas-grahmatā. Preezajatees ir Zuhs, jo ari Zums „tas Pestitajs dsimis,“ kas Zums ir tehwa un mahtes weetā, un ari Zums teek „leels preeks pasludinahs,“ tapat kâ to augstmanu un bagato behrnineem.

Zuhs, kam mihlako nahwe, nelaime jeb ne-ustiziba firdi grausch un mohza, jeb kam zitas behdas, — pawehlat sawas ruhpes, sawus firdchstus tam Pestitajam, kas ari Zums dsimis un kursch ir us Zums faka: „lai peeteek, ka katrai deenai sawas behdas.“

Bet Zuhs, kam Deews mantu, waru un augstas weetas peeschkibris, apschehlojatees to nabadšinu un gruhdeenishu, padareet ari wineem kahdu preeku, atweeglojat wiru gruhtu likteni, jo tas Pestitajs, kas ari Zums pa seemas-fwehtkeem dsimis, faka: „ko Zuhs kahdam no maneeem wisu masakeem brahteem darat, to Zuhs esat man darijuschki.“

Un Zuhš, kam pagahjusčâ gadâ zehlahš dufmas un naidigš prahtš us sawu tuwaku, — atmeteet wiſas launas dohmas, ſalidſnajatees un peedohtat, jo taš Peſitajš, kaš mums wiſeem dšimis, ſaka: „Peedohtet, tad ari Zums tapš peedohtš.“

Tahdâ garâ ſwehtifim ſeemas-ſwehtkuš, tad peepildiſeš tee jaukee engeta wahrđi: „meers wirš ſemes un zilwekeem labš prahtš“; — tad buhš meers ari muhſu ſirdiš un meers walđihš ſtarp mums un wiſeem. To no ſirdš wehledamees „Balt. Semkohpiš“ wiſeem ſaweew zeen. laſitajeem wehlđ: „Augſtu laimi uš ſeemas-ſwehtkeem.“

Latw. draugu beedriba.

(Beigas).

Jo ſwarigu runu tureja preſidentš A. Bielenſteins pahr kritiku. Newis beš pilniga eemeſla runatajš peemineja, ka kritika Latw. rakſtneežibâ aiš ahrigaš formaš paſchu leetaš ſaturu weetahm aišmirſuſe un tã no pareiſa zela nogreesuſeš. Mehš mehginaišim ſchê Bielenſteina paſcha wahrduš iſleetoht. Jo aukſtaku ſtahwolli kahta rakſtneežiba eenem, jo wairak zelahš waijadſiba pehž pahrpreeſchanaš, iſſchkirſchanaš un nogrunteſchanaš. Latw. rakſtneežiba jo deenaš jo wairak nahk pee pilnibaš un plaſchuma un ar to zelahš ari waijadſiba pehž kritikāš. Bet jo waijadſigala un ſwarigaka ſchi, jo wairak ja-eewehro, ka wina paleek pareiſāš rohbeſchāš, uš ihſtã pamata. Tomehr taš Latw. kritikāš naw eewehrohtš; ſchê wairak luhko uš rakſtu ahrigo puſi, ne kã uš winu ſaturu. Par peem. runatajš peemed kahtu kritiku „Paſaulê un Dabã“ no P. Seedina k. pahr jauno deribu pahrlabotã waloda. Schê pahrpreeđežš, nemaš neminoht, ka tam Latw. walodaš ſklaidra ſinaſchana truhkſt, ir diwlahrtigi grehkojiš: pirms wina waloda naw Latw., bet lohti ſlikti tulkota Wahzu (mums leekahš Kreewu. Ned.) waloda un ohtru kaht winaš durahš pee ahrigahm wainahm, ne pee kohdola, t. i. pee walodaš likumeem. Ja ſchi nepareiſiba eefaknojahš, tad rakſtneežibai paſchai ari japaſeek ſliktai, jo kaš ušdrohſchinajahš klaiji, laiſtrakſtš, pahr walodu un wināš likumeem ſpreeſt, tam wiſmaſakaiš paſcham nebuhš walodaš ſweſchineekam buht, kã P. S. k. peerahđižiš, un ziti dohma un dara tahdam nepratejam pakat. Tadeht runatajš beedribu dara ušmanigu uš ſcho launumu un wehlejahš, ka pee wiſahm kritikahm wairak luhkotu, uš rakſtu ſaturu, ne kã uš ahrigu formu.

Pahr h, kã paſtahwigu burtn Latw. waloda, Bielenſteins ſpreeſch, ka tam pilniga pilſonu teeſiba, jo beš wina mehš muhſu laiđš wairš newaram iſtikt; par peem. mehš taſchu nerakſtiſim Amburga, bet Hamburga un tã pr.

Lai gan beš tam wehl daſchāš zitaš it eewehrojamaš leetaš tika pahrpreeſtaš, tad tomehr mums, maš ruhmeš deht, naw eeſpehjamš wiſaš taš peemineht. Tadeht mehš ſchogad ſawu ſinuju mu ſlehdſam un atwadamees no Latw. draugu beedribāš uš preežigu atkalređeſchanoš nahkoſchã gadã.

Wiſjaunakahš ſinaš.

No Rihgaš. Ka dširdamaš, tad diwi kungi no Rihgaš kohpmaneem eſoht uš Peterburgu aišzelojuſchi, peenahkamaš weetaš peerahđiht, ka dšelšzeta buhwe zaur wiſu Wi-dſemi uš Pleſkamu ir nepreezeſchama waijadſiba. Schaiđš deenaš muhſu walđiba noſpreeđihš, pa kuru gabalu Sibirijaš dšelšzelam jaet; kad ſeemeta apgabāš tapš iſweh-

lehtš, un prohti no Ribinſkaš ſahkoht, tad Widſemeš dšelšzeliſch jabuhwê un Rihgaš ohſta aiſſneeğš wehl leelaku ſwaru preekſch leelahš Kreewijaš walſtš, ne kã lihđſ ſchim.

Sinaš.

No Straupes (Widſmê.) Baltijaš Semkohpiš ir jau no daſchahm puſehm mums ſinaš neſiš, gan par ſchi gada lauku-augleem, gan ari par daſcheem ziteem notikumeem; wiſch, ka ihſtš tauteetš, preezajahš lihđſ ar preežigeem un behđajahš ar behđigeem. — Sinadamaš ka katriš kreetniš ſemkohpiš, labpraht wehlahš ſinaht, ka Deewš wina darba-beedru ſweedruš ſwehtijiš taniš widđš, kuruš winam apmelleht un ar ſawahm azim apſlatiht naw eeſpehjamš, — eedrohſchinajohš ari no muhſu puſeš kahtaš rindinaš ſchê uſſihmeht.

Pehž lauku augleem ſchiš gadaš pee mums tahđš widejš; rudſi, zaur zaurehm rehklinoht bij labi; waſareja — ihpaſchi ſtiſprāš mahla un pleena ſemēš — ſauſuma deht gauſchi ſlikti; dumbrežāš weetaš turpreti puſlihdſ laba. Sirni un kartupeli tã pa widam. Kaſpoſti gauſcham ſlikti; retiš kahteem bija iſdewuſchees — maſſaja lihđſ 3 rubli par ſchoku. Dahrju-augli puſlihdſ. Ar ſeenu wareja buht meerã; ja ari nebija tik labi audſiš, ka daſchōš augligōš gaddš, bet zaur brangu ſeena laiķu, dabuja lohti labu un ſmuku ſanemt. Tik ween agrāš un garaš ſeemaš deht no ſeena truhkuma jabihſtaš. — Zaur neweenadu leetuš lihſchānu, bija ari pee lauku augleem, pat uš maš werſtehmu, leela ſtarpiba manama. Pee mums taš it beekſchi notika, ka kad weenã weetaš brangš leetiniſch bija, 3—4 werſteš tahtaku tikai kahtaš lahješ nokrita.

Schini rudenī tika, tai jau kahtuš gaduš agraki noſpreeſtai, zaur ſchejeenes Raiſklum-, Nutzeem-, Ungur- un Lenſchu muſiſchāš rohbeſchahm eedamai, dšelšzeta lihnijai — ihpaſchi purwaināš weetaš — zaur urbſchānu gruntš mekleta, „Kaut jel drihš to weetu atraſtu, kur ſweegdamaiš futāš-kumeliſch waretu tezeht!“ — ir ari ſchi apgabala karſtaka wehleſchānaš. Reſſmināš Kahtliš.

No Zehſim. Schini rudenī dabujam mehš peežāš teatera iſtrahđiſchanaš ſtatiterš, kuraš 16. 17. 18 un 19 Oktoberi un 2. Nowemberi apakſch Adolf Allunana k. wadiſchanaš tika iſrihkotaš. Lai nu teaters gan pee mums wairš nekahda ſweſcha leeta naw, jo zaur „Zehſu latw. dſeed. un labd. beedribāš ruhpeſchanoš, mehš jau ar winu eſam labi eeſaſinuſchees, — tad tomehr japreezajahš, ka dabujam kreetnakuš ſpehkuš uš brangaš ſtatuweš redſeht. Ihpaſchi A. Allunana luga: „Skohlotaja tupeleš“ — kuru uš pagrehſchānu diwi reiſeš iſrahđija-leelupaſiſchānu eemantoja.

Lai 16. Nowemberi iſrihkoja Zehſu latw. dſeed. un labd. beedriba, apakſch Seebode k. wadiſchanaš, garigu un laižigu konzerti. Gariga konzerte tika notureta baſniza, un eeſahkahš puſkſten 3 p. puſd. Uš programa ſtahweja 6 dſeeſmaš, no kura hm wihru kohriš 3, un jauktš kohriš 3 dſeedaja. Dſeedahtš tika zaur zaurehm labi; tikai preekſch daſchahm ſwarigahm dſeeſmahm, ka p. peem. — „Taš Kungš ir Deewš“ — un preekſch taš leelaš ruhmeš, bija par maſal ſpehku, — ihpaſchi wihru kohrim. Klauſitaju wareja gan druſzin wairak buht. Ja wehl kaš peeminamaš buhtu, tad ir taš: Baſniza bija pawahji apgaifmota.

Laižiga konzerte bija Weiſenfeld k. ſahlê pee brangaš apgaifmoſchanaš. Winaš programaš ſaſtahweja no 18 dſeeſ-

mahm, kuras ari jauktis un wihru kohris dseedaja. Dseedaschana isdewahs labi; daschas jauktas dseefmas tika it mahksligi dseedatas un no publikas ar leelu patifschanu usnemtas. Ja nu wehl eewehro, ka schahs beedribas wihru kohris, gandrihs tikai seema ween us mahjischanohs sanahl — jo dseedataji ir wiswairaf amatneeki, kureem wasara laikā naw — tad jaleezina: Wina wihra sohlus sper! Beedribas likumi tika apaksch ta wahrda: „Zehsu latweeschu labdarischanas beedriba,“ nupat no augstas waldibas apstiprinata. Apstiprinaschanu weizinajis augsti zeenigs Widsemes gubernator leelkungs, kursch schini rudenī us pilsehtas rewideereschanu buhdams, ar winu eepasinees. Slawa tam!

Leefminsch.

Wehl no Straupes puses. Tai 14. Nowembera wakarā ap pulksten 6scheem nodega schejeenes Stalbes muischā jaunš labibas schkubnis, 40 asis garsch un 10 asis plats. Gelschā bija un lihds fadega wisi muischas nekulti meeschi no 130 puhraweetahm. Slahdi rehkina lihds kahdeem 8000 rubleem. Ehla pate bija gan apdrohschinata, bet kur tad labiba? Uguni peelizis kahds tahs paschas muischas puisis tihschā prahtā, aisdedsinatū degli schkubni eemesdamš. Gemeslis kas winu buhtu pee tam speedis, naw nekahds sinams; bet ka dedsinatajs patš pee isklaufschanas tuhlin isteizis, tad us tahdeem besdeewigeem darbeem bijuschi sabedrojuschees 4 muischas puischi un sawā starpā nospreduschī, ka wajagohť katram weenu ehlu nodedsinahť; scho — kursch tahds padumjisch un puskurlis zilwezinjisch ir — esohť pirmo peespeeduschī. Tee ziti leedse. Dohma ka weens no teem trim ziteem, kursch us muischas waldibas suhdšibu, nerahtnibas deht pee pagasta teefas bija aukstā pirti pehreenu dabujis, laikam buhs tohs zitus us atreeschanohs usmudinajis. Bagatam muischas ihpaschneekam, baron Wöhrmanam, sinams nebuhs ta flahde nepeezeschama; bet nabadsini paschi us wifu muhschu nelaimigi tapuschī, lai nu mahjahs meerigā weetinā tupedami pahrdohmahť, ka Deems neleekahs apsmeetees; jo winsch saka: „Man peeder ta atreeschana!“

Leefminsch.

Mihgas polizejas isdewees kahdu sleplawibas darbu laimigi nowehrsť. Kwartala ofizeera Pfeifera agents, kam usdohťs pa dsehreenu bodehm un zitahm weetahm deenas sagtus un wasankus slepeni usraudsiht, pawehstija preeksch kahdahm nedelahm sawam preekschneekam, ka kahds tam nepasistams zilweks mellejot palihgu preeksch kahdas noseedsibas isdarischanas. Kwartala ofizeers usdewa sawam agentam, ka tam jaisturahs. Pehdigais eepasinahs ar laiku ar mineto wasanki un dabuja sinahť, ka tas esohť us biteti atlaisťs saldats, Wilums Danilows, kas noseedsibu deht bijis jau arestantu kompanija. Agents tam isteiza wiltigi, ka winsch esohť no Pehterburgas atnahjis un blandotees pa Mihgu bei weetas un maieses. Danilows tam ustizeja sawu slepenu nodohmu un usazijnaja winau par palihgu, to isdarihť. Danilows bija preeksch eestahschanahs kara-deenestā Tehrpata zil ne zil ahrsteschanas mahkslu eemahzijeos un stahweja pee saweem pasistameem tai slawā, ka tas protot wisadas sylimibas dseedehť. Kad tas bija no arestantu kompanijas atlaisťs, tad tas sagahjahs beeschi ar arestantu kompanijas feldwehbeli Aninu, kursch tam ustizeja sawas skumjas un isteiza pee tam zeribu, ka Danilows winau no tahm atswabinahs. Anins bija eemihlejis kahdu jaunu seewischki un newareja sawu wezo

seewu mihleht, tadeht winsch wehlejahs to no kalla nodabuht, lai waretu jauno apprezeht. Winsch nospreeda ar Danilowu, sawu seewu nogalinaht. Daschadi pulwerischi, ko Danilows feldwebela seewai preeksch schi nosuhka panahkschanas dewa, tohs preeksch sinamahm kaitehm par derigahm sahlehm usteidams, nepadarija ne ka, laikam tadeht ka wina no neustizibas tohs nemas ne-eenehma, jeh tadeht ka schee pulweri nebija deesgan stipri. Tadeht wini nospreeda pehdigi, feldwebela seewu noschnaugť. Tapa norunahts, to 10. Nowemberi pulkst. 6 wakarā isdarihť, pee kam Danilows peerunaja par palihgeem mineto agentu un pee Mihgas peerakšitu Aleksandru Paschkewitschu. Par algu Anins bija apsohlijis 2700 rublus, kas atrohdotees wina seewas kumodē. Kwartala ofizeers dabuja minetā deenā tikai wehl pehz pusdeenas no tam zaur sawu agentu sinu. Kad nu Anins zikadelē dšhwoja, tad polizmeisters pahwehstija to arestantu kompanijas komandeeram, obristleitinantam Trapkowskija kungam, un til drihs, ka krehsla metahs, tad tahs weetas Kwartala ofizeers paslehpahs ar saweem palihgeem, Anina dšhwofla turumā apaksch kahdahm trepehm, kureem bija usdohťs sleplaweem laut ee-eet Anina dšhwofli un us sihmi gaidihť, ko tas agents dohs, kas bija ar sleplaweem wiltigi beedrojeos. Tas isdewahs brangi. Kwartala ofizeers ar saweem palihgeem eeklupa tajā paschā azu-mirkli istabā, kad Paschkewitsch taifijahs feldwebela seewu noschnaugť, lamehr Danilows pee lohga us wakti stahweja. Tahda pahrstiegschana un tuhliť us pehdahm preekschā nemta pahrklausischana padarija, ka sleplawi sawu nodohmu drihs ween isteiza. Anins leedsahs eesahťot pastahwigi, bet kad winsch pehdigi redseja ka tas wairs ne ko nelihdi, tad winsch isteiza ari wifu.

Kreewijas walstis eeneemschanas ir pehdigōs gadōs eewehrojami pawairojuschahs, ko schee skaitli peerahda:

1870. gadā eenehma	480 $\frac{1}{2}$ mil.,	isdewa	481 $\frac{1}{2}$ mil.	rubl.
1871. " " "	508 $\frac{1}{5}$ " "	" "	499 $\frac{1}{10}$ " "	" "
1872. " " "	523 " "	" "	522 $\frac{2}{5}$ " "	" "
1873. " " "	537 $\frac{9}{10}$ " "	" "	531 $\frac{1}{10}$ " "	" "
1874. " " "	557 $\frac{1}{10}$ " "	" "	543 $\frac{3}{10}$ " "	" "

Kohpā 2,607 $\frac{1}{2}$ mil., 2568 $\frac{2}{5}$ mil. rubl.

Tā pehdigōs peezi gadōs muhsu waldiba ir 21,100,000 rubl. wairaf eenehmuse ne ka isdewuse, it ihpaschi 1874. gadā eeneemschanas ir bijuschas pahť isdohschanahm wairaf 14,400,000 rubl.

1400 gadu wezs wihns. Essegā tapa preeksch 12 gadem rets atradums useets, par ko toreis netapa nekās rakstis. Tagad teek pahť to tā sinots: Weefnizei „Florinei“ pamata-akmini leekot strahdneeki atrada semē kahdu alwas kasti. Wini tizeja, ka tajā buhs dahrgas mantas eelschā, aisnesa to slepeni us sawu dšhwofli, atplehsa wahku un atrada tajā zitu trauku no pohdneeka mahla. Kad wini scho trauku attaisija, tad wini redseja ka bija sawas zeribas wihluschees, jo tajā nebija ne nauda ne zitas dahrgas leetas, bet tikai kahds melns schkidrums. To wini gribeja isleet, bet tad weenam eschahwahs prahtā, scho schkidrumu baudihť, un wini pahrleezinajahs drihs, ka tas schkidrums bija wezs wihns, kahdu zilweki nau nekad baudijuschī. Wini isdsehra ari wifu trauku un bija no tam diwi deenas peedsebruschees. Pehť tam wini isstahstija par sawu atradumu, us ko trauki tika no wezu leetu pehtitajeem pahrmekleti, kuri atrada, ka schee trauki esohť no wezeem

Rohmeefchu laikeem un kad scho laiku periode ar Balenzianu beidsahs, tad tee ir wifu masal 1400 gadu wezi.

No Saufas. Muhfu apgabala fchi gada lauku raschjumas peeminoht jafaka, ka rudsi un kweefchi, kuri melni nepalika, bij labi un tahds pats ari birums; no pirmajeem isnahza 8—10 graudu, no pehdejeem atkal 8—15. Wasarajs — slihts, it ihpaschi meefchi dewa weeglus un nepilnigus graudus. Lini, kuri weetahm pawisam isdega, ir pahsi un ne wifai schkeedroti; tomehr labi maksä. Dahrfa auglu bij lä reti kahdä gadä; no bailehm, ka daschi sari sawu bagatibu neturehs, waijadseja tohs stuteht. Kartupeli gan bij raschoti, bet dikti kaschkaini. Ar apihneem warea meerä buht. Ahbolinsch — pawahjsch. No seemas sehjas ta wehlinana, faufa rudena pehz pawisam ne-usnahza. Agrinana tila pa grahwmalahm un eschmateem iskapata, tä ka daschi to ohtreis sehja. Lai gan seena schogad labi wairaf, lä pehrnaja gadä, tad tomehr agra rudena un neparedsama pawafara pehz, ir sikhsti ar lohpu baribu japeetahs, lai pehrnahs seemas truhkums ne-eestahstohs. — 5. Oktoberi krita pirmais sneegs, kas zaur pecturoschu aufstumu kahdu laiku palika, tä ka schoruden agri dabujahm ar kamanahm braukt. Wehlah gan sahka liht, bet tomehr muhsu akäs neradahs ta waijadsiiga uhdens dala preeksch muhsu un lohpu dschwes pahrtikas. Ari uhdens sudmalas zeesch tahdu paschu truhkumu. — Janoschewlo, ka ar daschadi sagli muhs ne-apzeemotus ne-atstahj. Tä Oktoberi mehnescha beigäs Jaun-Saufas Jutschu mahju fainneekam bij eelaujuschees tä mehja sudmaläs un tohs rur atrastohs 15 puhra labibas aishweduschi. Lai paschä mehnesi kahdä nakti Buhrin fainneeka walä pamestä kalpu klefti eegahjuschi un skapjus uslaususchi; labakahs drahnas bijuschi jau preeksch prohjam neshanas fataisijuschi, bet zaur fainneeka mahjäs pahrbraufschanu trauzeti, tilai kahdu keshas pulksteni paspehjuschi lihdsi panemt. — Us to nakti no 29. us 30. Oktoberi Wez-Saufas Bohriht mahju fainneekam no pilsehtas brauzoht firgs no Saufas basnizas frohga preekschas lihds ar kahdu eepirkumu no 10 rubleem, nosagts. 2. Nowemberi Elschna pagasta Romulan fainneekam firgs ar dselsa asf kalteem diwritenigeem wahgeem no Spihthes frohga deenai austoht aishbraukts. Wehrts ar wifu aishuhgu 100 rubl. — Wehl behdigaks notifikums ir, ka pagahjuschä rudeni, Elschnu pagasta Wahrkuhdan mahju kalps, Jahnis Ribaks, no ptawas tumschä nakti ar seena wesumu mahjäs braukdam us asa isskaptes gala ussehdis, kur tas tä eewainojees, ka mas minutës — isdijis.

R. J. Lejinsch.

Terminu kalenderis.

Jelgawä, pee Kameral-teefas, 5. un 8. Janwari 1876. torgi deht mitas isfoblischanas us Rihgas - Taurogas schofsejas no Widsemes lihdsi Kaunu gub. rohbeschahm.

Jelgawä, pee wirspils-teefas, 15. Janwari, tiks Wez - Saules Kragga-Salka mahjas uhtrupë pahrdohstas.

Heidenes (Heiden) pag. teefä, 10. Janwari tiks pahrdohsta zitreiseja meldera Aliem manta.

Saimneezibas nodala.

Par dsilarschanu.

Tagahtnë, kur muhsu semkohpji leelas rentes un ar daudsi zitu nolihgumu deht wairs newar buht meerä, ja ar teescham kahds gribetu, ar tahdahm eenemschanahm lä agraki,

kur muischneekam bij par semi pa leelakai dakai ar sinamu wairumu darba-deenu ja-atmaksä, tee ker pehz daschadeem lihdsiekteem, zaur kureem waretu sawas eenahfschanas kuplinaht, un tä lä muhsu semkohpibas literatura til tä sazihht pehdejä laikä peedsimusi, tad ta ar ir spehjuji gauschi mas, pat ne ar to wisnepezeeschamako muhsu semkohpjus cepasihstinaht; tadeht noteek, ka ne reti tee dsirdejuschi par weenu jeb ohtru lihdsikli ker tuhlin pehz ta, bet deemschehl to labi nefaprasdami ne til ween ne ko newin, bet beeschi jo beeschi, nahk pat leelös pasaudejumös; pee schahdeem lihdsiekteem peeder ar ta tä nosauzama dsilarschana; zil dauds semkohpji, neprasdami scho lihdsikli pareisi isleetahht, war paspehleht, tas naw gruhiti isskaidroht. Arais semë isschkir diwi kahrtas — aramu jeb wirskahrta un apalschahrta; pirmä no winahm zaur ilgu apstrahdashanu ir weenadi pilnigi atklahta gaisa darboschanai, kursch tanä isnihzina wifas augeem schahdigas organiskas saweenoschanahs; pahrwehrsch neiskaufemas barodamas buhtes saturoschas saweenoschanahs iskaufetä weidä — tä dara tahs augeem pee-eetamas; saprohtams, ka schahda pahrwehrschana nenoteek us reisu, bet pamasitehm, tä lä katru gadu weena dala no winahm tohp pee-eetama darita — ohtra ir tuwu schim stahwolkim un treschä — til pehz ilgeem gadeem derehs augeem par baribu. Tahlah — fchi kahrtä satur humusu (truhdus), kas iszelahs no augu atleekahm un ar no mehfleem; humusa wehrtiba ir til leela, ka nesen paschi flawenakee semkohpji — Wahzi un Angki dohmaja buht pahrleezinajuschees, ka augi til no humusa usturahs; bes tam scho kahrtä augeem nekad naw eespehjamä semi tä issuhkt, lä tanä no barodamahm buhtehm nekäs neatliktu un, kas wehl jo swarigs, fchi kahrtä ir fihflä atneschanä zaur gaisa un mechanisku apstrahdashanu augeem derigä weidä sagatawota. Turpreti apalschahrta, it fewischki kad ta zeeta un slajja, ir pawisam nepee-eetama gaisa darboschanai, tadeht tad schë leelä wairumä saturoschahs schahdigahs organiskas buhtes newar tapt isnihzinatas, mineraliskas saweenoschanahs atrodahs neiskaufetä weidä — pehdigahs til tad pahreet iskaufetä weidä leelakä wairumä, kad tahs ir ilgaku laiku atklahtas gaisa darboschanai; schini kahrtä mehš neatrodam gandrihs nemas humusu un augeem derigas buhtes, lä tahs mehš fastohpam wirskahrta, — zehlfuschahs no mehfleem, augu atleekahm un zitahm leetahm. Tapat ar fihflä atneschanä seme sche pawisam naw augeem derigä weidä sagatawota, tadeht tad it weegli war nojehgt, ko panahktum, ja mehš us reisu wirskahrta ar apalschahrta pahrmihitu. Labakäs pahrleezinaschanahs deht schini leetä peewedischu kahda sinama semkohpja dohmas, kas bija sawus laukus un dahrjus us reisu, daschäs weetäs us 2 un daschäs us 3 pehdi apgreesis (tas ir: aramai kahrtai apalschahrta irdeni padarijis, bet semi apstrahdajis, ka apalschahrta nahk wirspuse). Winsch faka: dauds naudas un puhlinu, it ihpaschi dauds mehflu es istehreju weltigi, jo biju peewilts us to niknako wihsi; ari manas zeribas us nahkotni netika attaisnotas, jo til pehz wairaf gadeem dabuju til agrafajo druwu wairumu, mani lauka — lä ari dahrfa-augti bij slikti us to sliktato, tee dselsteja un dselsteja un no semes-blusahm un ziteem scheem lihdsigeem dschwneekem nebij glahbjami. Til filtä un leetainä pawafari kahposti un kartupeli isauga ar brangahm lapahm un laksteem, bet galwinas bija ar weenu sikhäs un sliktas; it ihpaschi no schahdas

padfilinaſchanaſ zeeta manà kòhku ſtohlà ahbeliteſ un kir-
ſchi, wiſwairaf tai augumà no 1—3 gadeem; lai waretu
winuſ glahbt no pilnigas ſamaitaſchanaſ, man waijadſeja
tohſ pahrſtattiht uſ zitu weetu. It ſewiſſchi no ſchahdaſ
leelaſ padſilinaſchanaſ uſ reiſu, zeeta kahdſ dahrla gabalſ, kur
padſilinaſchanaſ notifa flapja laikà, jo pat 10 gadu laikà
eſ neſafneeduſu agratajohſ augluſ. Ka ſemeſ bluſaſ un
ziti ſchahm lihdſigi dſihwneeki ſchinis gadijumòſ leelà wai-
rumà parahdaſ, kà dohmajamſ noteel tadeht ka winu pau-
tini ſemei wirſà uſgreesti ſahl ahtri attihſtiteeſ. No
tiſ ko teikta mehſ redſam, ka ſchi leeta naw wiſ
behrnu ſpehle, bet ka pee taſh ir jaſtahjaſh ar apdohmu.
Tagad apſtatiſim, kahdſ labumſ atlez no aramaſ kahrtas
padſilinaſchanaſ un kà ta iſdarama. Jo peerahdihtſ, ka
augi, pat tahdi, kà rudſi, meeſchi u. t. pr., kam ihſaſ ſal-
neſ, iſdohdahſ daudſ labaki dſilakà aramà kahrtà neka ſeklà; taſ
noteel tadeht, kà tè augi war nemt barodamaſ buhtes iſ
leelaka wairuma ſemeſ, augſ laiſch ſawaſ ſal-
neſ uſ wi-
ſahm puſehm, tam naw prahta kà dſihwneekam, nemt ba-
ribu tiſ no taſh weetaſ, kur ta ir; ja augu ſal-
neſ nonahſ
tahdà weetà, kur naw deeſgan baribaſ, tad taſh neattihſtaſh,
no ka atlez taſ, ka daſcham augam ir wiſaſ ſal-
neſ tiſ uſ
weenu puſi. Tadeht gauſchi weegli ſaprohtamaſ, ka taſ
augſ
ſelſ daudſ labaki, kur katra ſal-
nite ſawà zela ſaſtohy deeſgan
baribaſ, un ohtradi, ka tahdam augam, kaſ ar ſal-
nehm atdur-
feeſ uſ zeetu un neaugligu apalſchlahrtu, ja arama
kahrtu pa
daudſ ſekla, jaſtahſ uſ zitu puſi, kaſ tapat augu attihſſi-
chanaſ
ſinamà mehra aiſkawè; beſ tam ar beeſakà aramà
kahrtà atro-
dahſ daudſ wairaf barodamaſ buhtes. Sma-
gà ſeme aramaſ
kahrtas padſilinaſchanaſ ir tadeht no leela ſwara, ka ſche
pahrleekſ mitrumſ ſpehj notejeht, turpreti weeglà ſeme
dſilakà arama
kahrtu ſpehj labaki peewilkt mitrumu un to
ilgaki uſtureht. Zaur zaurehm nemoht, jo leelakſ ir aramaſ
kahrtas dſilumſ, jo drihſak iſgairt no taſh pahrejais
mitrumſ
un jo labaki ta ſpehj iſ gairt peewilkt derigaſ
gahſeſ un
twailuſ; ſmilts-ſeme, kaſ teel dſili arta, druwa no karſtuma
nekaſ tiſ
drihſ nezeetiſh, kà ſekli artà. Qihdſ ſchim mehſ
runajam pahr aramaſ
kahrtas padſilinaſchanaſ labumu
preekſch graudu augeem, kam ihſaſ ſal-
neſ, bet wehl jo wai-
raf nepee-ectama ir zeeta ſeme preekſch ſaknu un
ziteem augeem,
kaſ ſawu baribu nem iſ dſilakahm ſemeſ datahm. Zaur
zaurehm nemoht, preekſch graudu augeem buhſ
deeſgan taſ
dſilumſ no 5—8 zollahm un preekſch ſaknu augeem
no 7—12 zol-
lahm. Semkòhpim, kaſ nodohmajis aramu
kahrtu padſilinaht,
waijaga labi noſwehrt, kahda ir apalſch-
kahrtu. Ja ta naw
weegla un irdena, bet ſmaga un flapja, kaſ
norahda uſ
to, ka tai gairt nemaf jeb gluſchi maſ ir
weetizis, tad wai-
jaga gauſchi ruhyigi apeetees ar padſilinaſchanaſ
un to katra
gadu tiſ pa 1 jeb ja daudſ tad 2 zollahm,
pawairoht. Ihpafchi
war gaditeeſ, ka daudſ neaugligas ſemeſ
aramai kahrtai
peejauktſ, zaur ko tad peedſihwohſ
tahduſ augluſ, kà
mehſ to redſejam peeweſtà peemehra. Bet
aramu kahrtu pama-
ſitehm padſilinoht, gairt peejaukto
neaugligo ſemi ſpehj pahr-
ſtrahdaht kà kà tai naw nekahda
ſlikta eeſpaida uſ plauju. Ka
gauſchi derigſ eerozis preekſch aramaſ
kahrtas padſilinaſchanaſ
ir taſ ta noſaultaiſ aramaſ kahrtas
padſilinatajſ jeb gruntſ-
arkliſ (почво углубитель) Gruntſarkliſ
teel leetats kà: pa-
preekſchu laiſch arkli un tuhlin
pehj arkla winu; ſchahdà
wiſe apſtrahdà kartupeku un
zituſ ſaknu auglu laukluſ
Gorkòſ; ſaprohtamaſ, ka ſchahda
aramaſ kahrtas padſi-

naſchanaſ neko newar ſlahdeht, ja ar pat uſ
reiſu beeſu
kahrtu pazel, jo ſche neteel neaugligà
ſeme wirſu greeſta
bet tiſkai irdena padarita. Semkòhpjeem
newaijaga peemirſt,
ka wiſulabakaiſ laiſkſ preekſch aramaſ
kahrtas padſilina-
ſchanaſ ir rudenſ, un ja to neiſdara
ar gruntſarkleem tad
it ihpaſchi ſmagas un flapjaſ ſemeſ
padſilinaſchanaſ ir tiſ
rudeni peelaiſchama, jo ſeemas ſemà,
drihſ zeldamaſh, drihſ kriſdamà
temperatura ſpehj daudſaſ no apalſch-
kahrtas ſliktahm ihpaſchibahm
iſnihzinaht. Kam naw
gruntſarklu, taſ ſpehj aramu
kahrtu deeſgan padſilinaht ar
tahdeem paſcheem arkleem, laiſdamaſ
tohſ weenu pehj ohtra. Augſchm
mehſ peeminejam aramaſ
kahrtas padſilinaſchanaſ
weenà reiſà uſ 2 pehdahm; wina
noteel daſchadi un ar
ſchà: iſden pa preekſchu wagu
ar arkli un tad rohl to pa-
ſchu wagu ar ſchkipelchm u. t. pr.
Saprohtamaſ, ka ſchahdà
wiſe war panahkt 2 pehdu un
leelaku dſilumu. Schahda
aramaſ kahrtas padſilinaſchanaſ
tohy daudſ leetata Anglija;
tur ir mitriſ klimatſ un ſahl
ſaturuſch gairt, tadeht ar tè
gairt darboſchanaſh ir daudſ
ſpehzigaka neka pee mumſ, bet ar
ſche ta teel iſdarita ar apdohmu.
Daſchi ſaka, ka kahli labi
iſdohdoteeſ pehj labas aramaſ
kahrtas padſilinaſchanaſ,
kad tiſkai kreetni ſuhdojohkt,
bet taſ naw teeſa, jo augi
preekſch weikſmigas iſdohſchanaſh
nepraſa tiſ ween baribu,
bet ar daudſ zituſ nolihgumus. Seetinohnu
Jahnis.

Bonewefchu wehjkultawa.

(Skateeſ „Balt. Semf.“ N. 21.)

Uſ wairaf ſemkòpju wehſchanaſh
aiſzeleju Auguſta
mehneſi uſ Bonewefchu, tureeneſ
wehjkultawu apſtatiht. Tur
nonahzis, muifchaſ pahrluhkam
meldejeeſ un tam
ſawu zela mehrti ſinamu
darijiſ, tiſu no ta laipni uſnemts
un uſluhgts, wina tehwa-
brahla iſgudroto wehjkultawu
apluhloht.

Klohnà atrohnahſ 21 pehdas
plata greeſdamahſ ripa-
(кпыръ), uſ kuraſ teel
labiba uſlikta; pahr ſchahſ
ripaſ weenu puſi eet pahri
balkenſ, ſewi 30 ſpriguluſ
ſature-
damaſ, kuru kahdſ ratſ
greeſch, kaſ uſ ſtahwoſcha
welbohmja apſtiprinahtſ;
ſcho atkal, kà jaw ſaprohtamaſ,
ſpahrnru wel-
bohmja ratſ greeſch. Wiſa
ſchi wehjkultawa ir praſti
un katra ſaprohtamaſ
wiſe buhweta. Winaſ
dahrgumſ, ja tiſkai
preekſch taſh deriga ehka
jaw ir, buhſ 200—250
rbk. ſdr. un tadeht maſ-
gruntneekam eeſpehjamſ
tahdu ſew ee-
gahdaht.

Par winaſ weikſmi
runajot muifchaſ pahrluhkſ
man ſtahtija, ka ta ſtrah-
dajot kohti teizami, ar
labu wehju warot kahduſ
60—70 puhruſ rudſu
par deenu iſkult; ari taſ
peeminamſ, kà newalaſ
laikà war ar 3 zilwekeem
iſtik. Kultawai par teem
5 gadeem, lamehr ta jaw
paſtahw, ari nekahdaſ
leelaſ maitaſchanaſ ne-
eſot bijuſchaſ, beſ ween
ſpriguluſ wahleſ un
zitaſ kahdſ neekſ. Weegli
ari ir pee taſh wehtekli
un zitaſ tahdaſ nepee-
zeefchamaſ maſchineſ
peetaiſht. Scho eewehro-
jot jadohmà, ka ta
preekſch maſ-gruntneekem
iſti teizama ir, tadeht
ja kahdſ ſemkòhpis
wehletohſ ſew tahdu
likt buhwet, tad eſ
lahpraht uſnemohſ
to darba wadiſchanaſ.

Mana adreſe ir: J. Hübfchman,
Zelgawà, zaur
kòhpmanni Konſtantin
Fadjeem.

Wahrpaś.

Kā georginu pukū saknes pa seemu japaglabā. Kad ſchihś pukē ir zaur rudens-falnu noſaluſchās, tad tahm janogreeſch kahti kahdas zollās no ſaknehm un vehdigahś jaiſtrohł uſmanigi, bet naw jawell pee kahteem, lai kahdas ſaknu dakas un tahś weetas, kur nahkamā pawafarā jau-nee aſmini ſahł augt, netaptu maitati. Ta ſeme, kaś pee un ſtarp ſaknehem paleel, ja-atſtahj, jo kaś naw labi, ka ſemi no ſaknehm nopurinā, tadehł ka zaur to ſakneś tohp ee-wainotas un ſahł drihłaki puht. — Kad ſaknes ir iſraktaś, tad tahś ir tahdā weetā noleeklamāś, kur gaiſś peekluhſi, bet no ſala aiſſargataś, lai tahś waretu kahdas deenas iſſchuht. Tad tahś jaeleel kaſtēs, zita zitaſi blakuś, ja-uſber itin ſauſa ſeme til augſti, ka ſeme pahſedſi diwi zollās augſti ſaknes, un kaſtēs janoleel tahdā weetā, kur ſalś newar peekluht. Iſſchuwuſchāś ſaknes ſauſā ſemē eeliktāś, iſtur labi, pat ari mitrā weetā. Kad naw tahda pagraba jeb zitaś weetas, kur georginu ſaknes waretu par ſeemu tā paglabahł, kā ſalś newar peekluht, tad tahś war dahriā bedrē paglabahł, — bet ne kahdā wihiē nau labi, kad tahś pa ſeemu ſiltā iſtabā tura. Bedre jarohł til dſita, ka ſalś neaiſſneedſi, tajā ja-eeber ſauſa ſeme, uſ to jaſaleel ſaknes zita pee zitaś, jauſber atkal ſauſa ſeme, tapat kā kaſtēs, tikai beefaki, un tad bedre ja-aiſber ar iſrakto ſemi, tā kā uſ bedreś tohp kaudſe ſameſta, bet plataka ne ka bedre bija, lai leetus- un ſneega uhdens newar bedrē eefuhłteeś. Jo wairat bedre tohp no ſlapjuma aiſſargata, jo labaki ſaknes pa ſeemu paſtahw, tadehł ir jo labaki, ka uſ bedreś kaudſeś uſtaija no ſalmeem jeb zita materiala juntu, lai uhdens waretu notejeht, bet jaſargahś ar mehſleem jeb zitu tahdu materialu apſegt, kaś ruhgi un pamudina ſaknes, agri aſminus iſlaiſi, kaś wehłaki waretu augſchanai ſlahdeht. Ka tahdāś weetas bedre naw jarohł, kur uhdenaina apalſch-ſeme, taś ir ſaprohtamś.

Putninu kohpihana un ſargaſhana. Bahrgaiś un niłnais laiś preekſch muhſu gaiſa-ceedſihwotajeem ir eefahzees, zeeti aiſſaluſe ſeme un ſneegś pamudina zilweku, preekſch putnineeem lihdiſheetibu juſt. Uſ lauķeem janoflauka kahdā weetā ſneegś un jaiſkaifa tur iſſijajumu, pelawaś, auſaś, kanepēś un ziti graudi, un drihł nahłś maſee ſpah-nairee weeſi preezigi pee applahłtā galda uſ malkiti. Pateizibaś netruhłś par tahdu labdaribu, jo ar latru putninu, ko mehś pa ſeemu uſturam, mums ir weenś ſargś wairat pret muhju kohku-, kruhmu-un lauķu-augu apſkahdetajeem. Ihpafchi beheni japamudinā uſ tahdu miħleſtbaś darbu, lai winu ſirdiś jau no maſahm deenahm eemahzitōś kuſto- nuś, ihpaſchi putninuś miħleht.

Ihpafcha nodala preekſch ſkolāś.

Birmaiś brihdiś ſkolā.

No Kaudſiteś Matihſa.

(Zurpinajum.)

Zaur to ir ſcheem nabadiſneeem jazeefch pahreſtiba beſ gala. Jurim daſchu brihdi winuś ſitot teel paſcham ſahpi- gi un wiſch dodahś tapat blauidamś pee mahtēś, kaś ſajeł atkal ſinamo karu, kura uſwaretaji un uſwaretēe ir

jau alaſch eepreekſch ſinami. — Schodeen atweda patś tehwś Zuri uſ ſkolu. Wiſch eenēfa jaunu, ar dſelſehm kaktu lahdi peelikſchanāś kambari, atbiħdeja zitaś lahdeś un nolika to paſchā labakā weetā. Ziti behrnu wezakee, ſinamś, neteiza par to ne kā. Juris patś bij gluſchi jaunā apgehrbā no papēſcheem lihdi galwidim: ſahbaki — deef- gan paleeli — ar pakaweem un ſarkaneem aploķeem, pa- plataś, pirktaś kiſena drehbeś biſfaś, apali puſwadmalāś ſwahriki, kuri iſſkatahś gandrihł ka mehłeliſch un paleela zepure ar apſeltitu ſiſſninu preekſchā. Tagad winam no wiſa ta jaunā apgehrba ir til ween ſahbaki. Paklauſeeś kā ar to notika. Redſi tur to ſehnu, treſcho no gala winā beki ar to beeſo ſmago ſeju un druſku neſkaidrahm azim. Taś ir kahda muikſchāś kalpa dehłś. Winam ir pawezś un leelś apgehrbś mugurā, kurſch laiķam peeder wezakam brah- lam, bet truhłumā waj ari pagaidahm uſdotś ſchim. Kahjā ir winam tapat pawezāś un paleelaś paſtalaś. Schiś ſehneś ſtahweja preekſchinā (poruħi) peeſpeedeēś un rokaś kabatāś ſabahſiś. Juris garam ſtaigadamś, ſahla winu ſaukaht par ſkrambeneeku un praſiht, zil ſchiś dodot par ſkrambu mahzinu, bet wiſch nelikahś nemaſ ne dſirduś, kaś Jurim loti nepatika. Vehdigi taś peelihda ſchim no muguraś un gruhda winu durwim garam uſ ziteem behr- neem, kuri ſtahweja pee otras ſtenderēś un patś iſbeħga ahra. Nu bij Jurim „wadſiś peekahrts“ un — luħja; pagruhſtaiś dſinahś winam pakal un ſchiś, to eeraudſijiś kleeģdamś prom pa gatwu; bet buħdamś jau no dabāś gleħwś un neparadiś ar ſahbaķeem ſkreet, kuri wehl tur- klaht bij leeli un ſmagi, ſapinahē un likahś plihłiſku dub- lōś un turpat guledamś ſahla bauvot wiſā galwā. Sa- ſkrehja ziti — peejel — wiſd ka lopiſch: — preekſcha, ſeĵś, rokaś, weenōś dublōś. Wiſa behrnu druħſma nu wadija Zuri kleeđoſchu, blauijoſchu un kahjaś karzinajoſchu atpa- kał. Ziti ſmehjahś, ziti atkal teiza: „E he, tā wajadſeja, bij ar leelś!“ Weenś neſa lihdiś jauno zepuri, kura ar wiſu ſeltito ſiſſninu bij krihtot noſkrehjuſe un dublōś palikuſe. Patś trenzeĵś bij gan druſku ſabihjeēś. Saimneeze nu Zuri noģehrbā un nomaiģaja, uſdewa winam ſawa puikaś drehbeś un dſiħrahś Zura ſawahrıtitaħś iſmaģahł lihdi ar jauno, ſeltitaħś ſiſſninaś zepuri. — Preekſch Zura tew wajadſeħś tureht deefgan ſiħru ſahlu, jo wina wahjibai ir dſiħtaś un niłnaś ſaknes, tomehr atkal ne pahrejo ſiħru, jo naw weegli zilweķam atſtaht neĵeku un greeſteeś labā ſelā. Sliħta daba ir tapat pamāſam iſaudſejama, kā wina ir ee-audſeta. Schiś darbś gan tew gruħti ſelmeſeeś, jo zil tu ſkolā Zuri pagreeſiſi uſ labu ſelu, til wiſch atkal mahjā nogahjiś tilś atgreeſiś atpakal neĵelā un nenemś ari tawaś mahjibaś gaumē, jo wezakee to neatſiħś par wajadſigu ko tu pee winu deħla gribeſi labot. Ari ſchiś patś noti- kumś warbuht nepaliſi beſ trokſna: wezakee, padſirduſchi, atſteigſeeś weenś waj otrś un brehłś, ka ſkolā naw neķah- daś taiſnibaś un gahdaſchanāś un ka tahdś palaidniś, kā peeminetaiś muikſchāś kalpa puika, ir, ja ne pawiſam iſ ſkolāś iſdſenamś, tad tomehr zeeti ſodamś, u. t. t. Schahdāś weetas tew wajag buht ſiħram wiħram un ne- laut wineem maiſiteēś ſkolāś robeſchāś. Par to gan wiwi tewi eenihdeħś bet — taś weena alga, tew ja-eet ſawś ſelſch, jo kad aklis tew rahda ſeku purwā waj eſerā, tad tu jau nebrauħſi tur eelſchā un nelaidiſi ari Zura tur ſliħ- zinaht.

Uis Jura sehd masš, schigliš sehns, Anziš. Bet nošta-
tees ween, waj wina schiglums naw sawads, ne ka zitu
behrnu schiglums? Winsch skatahs brihscham us Juri un
brihscham us temi un turklat sawadi smihn. Birniht
winsch tavat pee loga nosehdees lasija ka wezs wihs gudri
un nopeetm kahda no mahjas lihds atnesta grahamina un
to daridams weenadi slegen raudsijahs, waj ziti wina
reds un eewehro. Schis behrns ir noschelojams leelibina
un lepnikits, no wezakeem zaur leelischanu samaitats. Zi-
tadi gan winsch ir glihts, peeklahjigs un labi radinahts
behrns; jafaka ari, ka wina gara - dahwanas ir pateesi
kreetnas. Wina wezakee ir kristigi un Deewbihjigi laudis
un ihsti swehtu rakstu zeenitaji; behrnu tee rahj un audsē
ar wisleelako ruhpihu, bet deemschehl, winus pahraudsē—
ijsen nelaika seedus. Gan teesa, ka wini ir wehriki un
eemahzahs bes ne kahdahm puhlehm lasischanu un pahtarus,
bet kaut tik tee wina par to neleelijuschi un neweduschi if
katram zeeminam preekscha, lai lasa, skaita un dseed, jo
ko nu gan zeeminsch zitu darihs, ka usleelhs? jaleela ir
negriboscham. Behdigi wehl eedohd naudu. Ar to ween
wehl nepeeteef. Wezakee stahsta zeemineem, wascheem behr-
neem dsirdot, zil tee efot gudri un prahtigi, gluschi ka pee-
auguschi zilweki, ka darijuschi un ka runajuschi tai weeta,
ko tai, ka atbildejuschi tam, ka tam u. t. t. Wina behrni
ir wisur leeleem par lihds-runatajeem un gudrineescheem;
brihscham ari wini saimes-zilwekus lepni peesobo. Kad
nu pat Anziš, kusch ir wezakais behrns, tika mihschinahs
us skolu, tad pehdejās deenas wisi par wina ween runaja
un preeksch wina ween strahdaja un ihsti schorihst kamehr
iswadija. Kad nu Anziš ees no skolas mahja, tad sahls
driht pat wezakee preeksch wina semotees un pee wisa wina
ar luhgschanu luhgt. Pee scha behrna buhs ari tew,
mihto jauno skolotaj, dauds darba lihds tu israwesi tahs
nesahles, ko wezakee ir wina sirdi eelaiduschi. Anziš gri-
behs alasch ari tawā preekscha leelitees un no tewis eeweh-
rots tikt, bet tu nelezees nemas wina ne redsus, neds ar
sinus, ka winsch mah labak lasiht ne ka daschs zits. Winsch
gaidihs weenadi, lai ari tu wina leeli un zel ziteem par
preekschshmi, bet ta tu nedari ne kad un turi wina katra
sina tik wiseem ziteem lihdsigu, schahs buhs pirmā gala
uspustam Antscham wiss weseligahs sahles, bet katre us-
teikums no tawas puses buhtu gistes pileens wina dweh-
felē. Tew jarauga schi nahwigi eewainota dwehsele wiss
pirms dseedeht un tad gahdaht, lai peenemahs weselibā.

Tahlak sehd, sijnina, glihti apgehrta meitenite, Ibe.
Winas wezakee ir rolpetni. Tehws strahda galdneeka darbu
un mahte schuj un dara zitus smalkakus seeweeschu rolu
darbus. Wina ir tikumigi usaudseta un ari labu laiku
skola gahjust. Behrnu audschana winai ruh par wisahm lee-
tahm un scho paschu Isiti usskatot war tuhlin noskarst, ka
wina ir kreetnu un sapratigu wezaku lolojuminsch. Bet scha
pascha behrna labad ir wini bes gala zeetuschi, ihsti mahte,
jo Isite bij jau gan no masahm deenahm itin rahjiga.
Kas gan isklaitihs tahs naktis, kuras bij tai nabagai mah-
tei japawada weenas bailēs bes meega pee winas schuhpuli-
scha! kas spehj safault tos ruhpestus, raises un gahdeenus,
ko winai uskrahwa weena pati deena! kas mahtes mihslehti-
bas darbus pilnam saprot, tam wajag buht pascham wahja
behrna kopuscham. Isiti mozija wiswairak krampji un
eelschu wahjibas. Wezakee darija wisa, ko ween spehja

lai waretu winai weselibu dahwinaht, — tapa mekleta
weenadi kreetna ahsta palihdsiba, bet — ka welti, ta welti.
Jo ilgal redseja mahte zeescham sawu behrnu, jo dahrgahs
tas kluwa winas sirdi, ta ka ta pehdigi atmeta wisa zitu
un aisseedsa pa wisam sewi un gahdaja un domaja tik par
to, ka scho sawu dahrguminu ispestiht is nahwes rolahm.
Ap trescho gadu sahka ari pateesi Isite atspirgt un sahrtaka
un tuklaka mestees. Kas tas par preeku iswahrdsinatai
mahtei! Bet nu nahza atkal wairak niknu behrnu wahjibu
zita ais zitas, kuras gandriht if katra peewilla scho Isiti
pee lapa malas. Jo wezaks schis behrns nahza, jo negan-
tal mozija wezako sirdis tahs domas, ka winsch tiks teem
atraits. Behdigi tomehr sahka rahditees, ka wezako kar-
stee luhgumi par scha behrna dsihwibu buhs paklausti.
Lai gan lehni, tomehr weenadi metahs Isite schirgtaka un
sahrtaka un tagad wina sehd jau tawā preekscha. Tu red-
seji gan, ar kahdu preeku, bet ari ar kahdu ruhpihu un
bailehm mahte wina schodeen atweda un skola atstahja,
nododama ne tik ween pee tewis mahjiba, bet ari ustura
un tehwischigā gahdiba. Pee scha behrna tad ar tewim
buh ja-eewehro sawadi peenahlumi, ne ka pee ziteem: —
jagahda wiswairak par wina meesigu kopschanu un par
weselibas ustureschanu, kamehr pee ziteem jadarbojahs pa
leelakai dakai ar gara attihstischanu. Garigi schis behrns ir
jau labi pamohdinats. Bet japeemin tew ari pee laika, ka
Isite naw wis gluschi bes atskabargahm. Meesai atspirgtot
eemetahs ari dascha tschihypsa gara. Zaur ruhpihu koppschanu
nowezaku puses eeauga winai teepigs, ihgnis, grohigs sew-
mihligs prahts, ta ka mahte newareja winai daschreis nekahdi
pa prahtam istikt. Wina ir paradusi ari leegtees un melot.
Wezakee gan paschi ari to ir eewehrojuschi un zil spehdami
rahjuschi, tomehr bij janem ar weenu wehra meesas wah-
jums, kas if reis nekahwa staigahst pa stingru audschanas
zetu. Es domaju, ka pate mahte buhs tew jau ari par to
kaut ko teikusi. Ta tad tew ir janem wehra, ka Isite ir
lezschu pukite, kuras nedrihtst us reises pahrstahdihst dahra
klaja gaisa, kur wismasaka nakts-salna waretu wina no-
nahweht.

(Zurmal wehl.)

„Jaunlatweeschu“ (Junglettenthum).

Pehz Mihgas „basnizas-lapas“ Widsemes sinode nu jau
4 gadus nodarbojuschs gar „Jaunlatweeschu“ un preeksch
teem eezehluse ihpaschu komisiju, kas to leetu schogad tik
tahl gala weduse, ka nu fastahditas 13 tehses jeb mahjibas
pantini, kuras sinodes dohmas pah „Jaunlatweeschu“
isfajitas. Behrn sinode atraduse, ka „Jaunlatweeschu“
zenteeni stahwot sakara ar tautas attihstischanohs, — scho-
gad tas spreedums apgahsts. Pee min. komisijas peeder
ari Bierhuffa mahz., zitreisejs Latw. aw. redaktors, un winsch
ir scho 13 tehsu jeb pantinu garigs tehws. Tehses skan ta:
1) „Jaunlatweeschu“ (jaunlatweetiba?), das Junglet-
tenthum) parahdahs eelsch tam, ka ta sawadiba, kas jau
pehz dabas starp Latweeschu un Wahzu tautas sawu Baltija
pastahw, no weenas puses ta sakohst slimiga wihse teef pa
dauds paleelinata jeb stepta, kas no tam zelahs ka „Jaun-
latw.“ nepasihst ne muhsu buhschanas, ne Wahzu ne Latwu
usdewumu kohpu tehwiā.

(Junglettenthum ist die krankhafte, einseitig Ueberspan-
nung des natürlichen Gegensatzes zwischen dem lettischen
Volksplitter und dem deutschen Volksplitter in den Dsisee-

provinzen, gegründet auf die völlige Verkennung der Verhältnisse und der gemeinsamen Aufgabe der gemeinsamen Heimath).

2) „To maso tautas dafu par attihstijufchohs, patstahwofchu kulturastautu atshdami Jaunlatweefchi (Jaunigauni) — Bahzeefchus, tahs paschas dsimtenes lihds-eedshwotajus, pee malas stumdami —, grib tai tautu dafai mahksligi apgahdaht wifas tahs dsihwes-buhfchanas (Lebensformen), kas pee wehsturigahm, pastahwofchahm kulturastautahm zaur ilgu strahdashanu un gruhtu zihnischanos gadusimteneem aisejoht bes nodohmas ir attihstijufchahs.“

3) „Pilnigi atshdami to, ka ari tai masafai tauru dafinai, la no Deewa raditam paschumam, ir ta teefiba un tas peenahkums, sawu mahtes (tehwu) walodu ihsta fina mibleht un kohpt un sawus Deewa dohtohs speklus wiseem par labu attihstibt un isleetahht, — to atshdami mehshchejenes ewangeliski mahzitaji, shmedamees us tautibas leetu wispahri, la us Jaunlatweetibu (Jaunigaunibu) ihpafchi, waram un drihkshtam sawa amata tikai patureht apustula Bahwila stahwolli (Roem. 1, 14, 10, 12; Galat. 3, 28; Kol. 3, 11.), kas flaidri isfazits tais wahrdds: „Sche naw nei Schihds nedf Greeks.“ — Mehshche esam parahdneeki Bahzeefcheem, Latweefcheem un Zgauneem un mums nau zita usdewuma ka tijibu mahziht (Christum predigen) Bahzeefcheem, Latweefcheem un Zgauneem, bes ka mehshlautumees sewi grohsht no tautiskahm simpatijahm (draudsigahm juhtehm) jeb antipatijahm (pretibas juhtehm).“

4) „Mums jafargahs, lai sprediks, behrnu-mahziba jeb zita kahda amata darishana ar sawas draudses lohzeekem neparahditumees par politikas partiju wihtreem; jo muhsu amats naw, basnizas politiku dsiht, bet Deewa schelastibu pasneegt teem, kas pehz tam prafa.“

5) „Mums jafargahs no latras nepeenahkamas eemaischanahs laizigas draudses darishanas, kas pee muhsu amata nepeeder, lai nepawifam neparahditumees tahdi, kas pehz garidsneeku waldibas tiklo (hierarchische Gelüste); jo mehshne-efam aizinati, lai pahrdraudsehm waldam, bet lai winahm kalpojiam ka fainneeki pahrd Deewa noslehvumeem (fwehtumeem).“

6) „Mums attachlu jaturahs no wifahm sabeedribahm, zenteeneem un amateem, kam naw taisnas, flaidri isfazitas sakaras ar Deewa waltibu, kuzi neshimejash us muhsu draudses lohzeeku mahzibu jeb us muhsu paschu sinashanu uskohpschahnu, un kuzos usbrukdami Jaunlatweefchu un Jaunigaunu zenteeni wispahri teek eewehroti; pee kam paleek, ka mehshsaweem draudses-lohzeekem, kur wini mums padohmu prafa, winu laizigas darishanas mahzidami un peekohdinadami padohmu dohdam, zil tahlu mehsh paschi no waijadfigas leetas ko saprohtam.“

7) „Kopeetni strahdajohht pee paschu fwehtu-darishanas mums wifa usjihtiba ja-isleeta preeksch ihsti pateefa, kreetna ewangeliuma spredika un pee tam jastrahda, ka mehshkatram wina waloda ta to sprediki sakam, ka ta ihsti wina waloda ir, kuras gars no ewangeliuma gara ir apskaidrohs.“

8) „Tapehz lai pehz Bahwila wahrdeem (1 Kor. 9, 22) katram waretum par wifu tapt, tad mums ta waloda, kur sakam sprediki, kreetna darbajamahs, winas gars jafajehds, la ka muhsu kanzeles buhtu tahs weetash, kur semes waloda tiktu wifu flaidrafi un zeenigaki (edelsten) runata.“

9) „Muhsu basnizas-pehrminderus un skolotajus ka lihdsstrahdneekus pee Deewa waltibas mums waijaga pee mums peewahkt un winus us konferenzehm us kreetnu un ustizigu darbu preeksch sawa amata un preeksch pascheem paschubinaht. Ziglihtoteem (gebildeten) wihtreem is tautas (Latweefcheem un Zgauneem) pee-eeschana pee mums sa-eeschanas isgahdajama.“

10) „Ewangeliskas musika-, misiones-, jauneku-, jaunawu (jumprawu)- beedribas jakohpj un us tam jastubina, lai weenlihdsigahm waijadribahm weseligah kahrtatiktu apgahdata atlihdsinashana.“

11) „Zaur ewangelisku tautas-biblioteku dibinashanu ir apmeerinajama ta pee tautas wairadamahs lasishanas griba. Kam dahwanas un laiks preeksch tam ir, tas lai raksta ari patshgrahmatah flaidra Latweefchu (Zgaun) waloda.“

12) „Kaukskohlahm, kas naw par kluba- un teatera-nameem isleetajamas, waijaga Latweefchu (Zgaunu) mahzishanas-waloda pasneegt kreetnu elementar-mahzibu, isflehdsoht no tahm wisadu jaunu dwehseku sarihdishanu un walodas-mehginajumus (Experimente).“

13) „Beidsoht mums ewangeliskeem mahzitajeem, zil mums eespehjams, waijaga meeru ustureht ar katru, meeru sprediks sazihht un isdewigds brihshds muhsu draudses sirdigi norahdiht us muhsu Kunga wahrdeem: Luk. 21, 10, Mat. 24, 7, Mark. 13, 8.“

Diwi leetas ir, kas mums, sinodes spreedumus pee fwezes apluhkojot, wiswairak kriht azis: 1) ka wina neween ar tijibas jeb basnizas leetahm, bet ari ar fadsihwes buhshchanahm jeb Baltijas lauschu kahrtahm nodarbojash un 2) ka wina „Jaunlatweefchus“ uslukto neween par lohti eewehrojameem, bet ari par tik swarigeem, ka winu labad eejet ihpafchu komiteju un nu jau 4 gadus ar wineem nodarbojash, lihds Bierhuffa kungam reis laimejees, kohdolu no tschaumalas jeb „Jaunlatweefchus“ no Latweefcheem islohtbit. — Mums leekahs — isfazitim to jau eepreeksch —, ka B. kungam tomehr nebuhs laimejees, flimo johbu ar wifu sakni iswilt jeb beidsamo gala-wahrdu „Jaunlatweefchu“ leeta noteikt, jo deemschehl no wina tehsehmi pilnigi wehl newar isprast, kas „Jaunlatweefchi“ ihsten ir, pee kahdahm shmehm winus war pasiht un kur wini meklejami. Winsch (1. un 2. tehs) runa no likumu pahrfahpschahnam lauschu fadsihwe, kas, ja tahs kur noteek, ahtraki preeksch teefahm, ne ka preeksch sinodes peederetu un ta ka winsch pee tam nepeemin, kur un no kam tahdas pahrfahpschanas padaritas, tad ari sinams pahrfahpejus paschus newaram fashnaht. Bet nu no „Jaunlatweefcheem“ weenumehr teek runats, it ka no leela puhka, ko tapat neweens nau redsejis, ka „Jaunlatweetibu.“ Tadeht nebuhs nepareisi, kad eepreeksch peeminesim kahda wihshchi pasaka no „Jaunlatweefcheem“ zehlfeshs.—

Tas bija 1865 jeb 1866 gada, kad Latweefchi, no gaismas aplaisiti, sakla dsihtees pehz gara gaismas, pehz mahzibas un pahrd wifahm leetahm pehz sawas walodas kohpschanas. Sinams ka wezee pee tam nebija preekschgahjeji, bet ar sinahribu jeb kaulu drebeschahnu noskati-jahs us jauno darbeem, us winu zihnischanos un zenschanos. Schi zihnischanahs bija sinams lohti dabiga un newainiga; wina dibinajash us wehstures un laika-gara pamateem, jeb richtigaki: us dabas likumeem, par peem.

tà, kà kad wistas ohla deefgan perinata, beidsoht tschamala nolohbahs un is tahs isleen zahlitis, kas eefahlumà lohti wahjfsch, bet ar laiku isaug — par pilnu putnu.

Kà jau minejahm, tad pahr scheem Latweefchu zentee-neem uf gaismu tapat spreedà ari Widsf. sinode pehrnà gadà. B. lungs ir zitàs dohmàs, spreesch zitadi. Ru kas par to, katram sawas dohmas; warbuht ar pahr zahla ispereschanu walda wehl daschadas dohmas. — Bet greefsimees pee „Jaunlatweefcheem.“ 1865 (1866?) gadà mums passihstamaiss Brasche mahzitajis kristija jaunoss, zentigos Latweefchus kahdà wahzu awisè (Inland) par „Jaunlatweefcheem.“ Schi awise mums tagad nau pee rohkas, bet netizam, ka schihs kristibas notika launà prahtà; to no sawa wezà Brasche tehwa nespehjam tizeht. Bet kas taisniba, tas taisniba: „Jaunlatweefchi“ sawu wahrdu nau wis no gaisa sanehmusch, bet pilnigi pehz kahrtas, no zeen. mahzitajeem, un — kà brihnischki! — mahzitaji winus atkal tihri jeb isloba. Wehlah jeb ari drihs pehz kristibahm tam wahrdam „Jaunlatweetis“ peelika sawadu launu ihpafchibu. Zik mums sinams, tad neweens „Jaunlatweetis“ jaunlatweetibas deht pee teefahm gan nau apfuhdsehts. Tomehr „jaunlatweetiba“ padarija dascham leelas raises. Mehss runajam no peedsihwojumeem, no tam, ko paschi peedsihwojuschi, neween pee ziteem, bet ihpafchi pee sewis. Wisus, kas neleedsa, ka tee Latweefchi un pee tam runaja, lasija un rakstija latwisli, tohs dehweja par „Jaunlatweefcheem“ un tadeht par launeem, breesmigeem, fshahdigeem-zilwekeem, un wairak newaijadseja, ka tilai to wahrdu „Jaunlatweetis“ eepelnitees, tad bija deefgan, — tad daschi no schi „Jaunlatweefcha“ behdsa, kà no spitaliga wihra, un kad winsch weetu un pahrtiku wairs nedabuja, kad winsch weenumehr stahweja sem tahs neslawas, ka esohht launais, neustizamais, fshahdigais „Jaunlatweetis“, tad tas wis bija glufchi pehz kahrtas, jo wina pascha waina bija, ka winsch tizis par „Jaunlatweeti.“ La bija toreiseja logika jeb dohmu-kahrtiba eefsch tahs buhschanas to „Jaunlatweefchu.“

Muhfu laikos schee breesmigeem „Jaunlatweefchu“ laiki gan drihs jau aismirsti un newaram saprast, kadeht Widsfemes sinode jeb B. lungs wehl til dauds nodarbojahs preeksch tufschah wahrda, kas tapat mirs drohschà nahwè, kà leelais puhkis, ar ko behrnus baida, bet ko wehl neweens nau redsejis.

Bet kas par to. — Apluhkosim nu wifas 13 tehses pa rindai.

1. Tehse. Schè ir isteiktis, ka Latweefchi no Wahzeem kaut kà isfchirahs, ka katram no wineem ir sawa ihpafschiba. — ka starp abeem pastahw starpiba. Tas ir pareisi, bet tuhli ohtrais teizeens, prohti ka no Latweefchu pufes scho starpibu flimigà wihse jo leelaku zel, tas nau riktigi, masakais tas wehl japeerahda, ne ar tehsehm, bet ar notilumeem. Ja Vierhuffa lungs issaka, ka tahda paleelinaschana jeb starpibas steepschana noteek, tad winam eepreeksch flaidri jasin, kur schai tautu starpibai tahs rohbeschas, t. i. zil tablu wina eet pehz dabas? Ja, kur schihs rohbeschas ir? Tautas jeb tautas sarus (Splitter) mehss lauschu fadsiwè (auf socialem Boden) waram tilai kà lohkus dohmaht, kas aug weenà dahrsà jeb meschà, bet katrs preeksch sewis. Kà weena jeb ohtra lohka augfchanu aprohbe-

schos? Schahdas rohbeschas til tad gadahs, kad weens lohks to ohtru pahrspehi, t. i. winu ar saweem sareem, ar sawu ehnu apspeesch, apehno, kur tad tas teefcham augstati un plafchafi newar augt, ne kà ohtra lohka sari to palauj. Bet schahda starpiba starp Baltijas Wahzeem un Latweem nau; wini ir katrs preeksch sewis weenà dahrsà (Walsti) brihwi lohki. Jeb waj B. k. grib tà: katrs lohks lai aug uf sawa zelma, bet tad wehlah lai saweenojahs par weenu lohku? Tas ir pret dabas lifumeem! — Bet kad nu, kà jau minejahm, mineto tautu ihpafchumam nau ne rohbeschas nofazitas, ne to starpibas jeb ihpafschibas paleelinataju, tad schini sinà ari newar buht to „Jaunlatweefchu.“ un wifa mahziba pahr „Jaunlatweefcheem“ ir bes pamata un fakriht pate eefsch sewis. Jeb kà? Waj B. k. grib lai Latweefchi sawajahs par Latweefcheem (als Gegensatz zu dem deutschen Volkssplitter), bet lai tee pateesiba ir Wahzi, damit der natürliche Gegensatz nicht überspannt wird? Tas atkal ne-ees! Jo tiklihd, ka Latwis nau pilns Latweetis, tad winsch ir nepilns jeb puslohka lehzeis un lai Deems no tahda pasargà! Tahdu puslohka-lehzeju, pat augsti mahzitu, mums wis netruhkt, bet tee ir Wahzeem un Latweem par launu, par samaitafchanu; tee ir tee, kas sawu tautu un tautibu pahrdewusch un aishbegusch pee fweeschà karoga. Bet fweeschos wini ari pahrdohs, jo sinamas firss wineem nau, wini ir behgli un spijoni! Tee ir tee augli no schihs mahzibas pahr tautu rohbeschahm. Lai paleek katrs pee tahs tautas, kuras lohjeklis winsch ir pehz dsimuma, lai winsch zeeni wispirms sawu tautu, tad winam nenahlfes gruhti ari zitas tautas zeenih. Kas sawu tehwu un mahiti nezeenihs, tas mihs ari zitus ar kahjahm. Bet lai winsch ne-aisteel zit-tauteefchus, — lai winam ir wesela, kreetna wihra firss, kas aistahw sawas tautas fwehtumus un zeeni zitu tautu fwehtumus, kas nebihstahs taisnibu runahht un dariht, bet ari nejaujahs fweeschàs leetas. Tahds lai ir Latweetis, tahds lai ir Baltijas Wahzeetis, tad newaijadsehs ne to 13 pantinu, ne to „Jaunlatweefchu;“ tad ari nebuhs ihpafchas komitejas jazek, kas spreesch pahr leetahm, kahdu nebuht nau.

2. tehse. Ka kahds muhfu laikos Latw. tautu par patstahwofchu kulturah tautu atfihst, ir pawifam jauna sina. Kas tas tahds ir, to B. k.laikam pats jo flaidrak sinahs. Bet kad winsch til drohschi issaka, ka Latweefchi Baltijas Wahzus pee malas stumjot, tad tas gan buhs fimtkahrt wairak, ne kà B. k. un Widsf. sinode spehs atbildeht. Kur tad tas tà ir notizis? Un ja mehss zità weetà ar it weeglu, warbuht preezigu, negribedami fazit jautru firdi lasam, kas pahr „Jaunlatweefcheem“ runahhts, tad schè jo wairak ar nopeetnibu schi nepateesa pahrmeschana ja-atstumj atpakal. Tamdeht, kamehr schini weetà peerahdischanas truhks, tamehr schi pahrmeschana jatur par nepateesu.

3. tehse. Mehss dohmajam, ka tee schini spreedumà issajiti padohmijau preeksch tuhktosch astoni fimts fchetrdesmit peezeem gadeem bija spehla, un brihnamees, ka bihbeles pateesiba muhfu laikos zaur ihpafchahm tehsehm ja-atfihst! Jeb waj lihds schim tika pret to grehktos?

4. tehse. tapat.

5. tehse. tapat.

6. tehse. Schè teek ar scho rohku nemis atpakal, kas preekschajàs 3 tehses ar ohtru dohts. Kad schè reis „nau

ne Schihds nedf Greekis,“ tad ari newar buht ne Latweetiis nedf „Jaunlatweetiis,“ un tomehr schè „Jaunlatweeti“ tur par sliktaku, ne kà zitrei Greeki, tà kà ne wina tumumà nedrihkt eet un wehl jo masaf ar wina kà sabeedrotees. Mums eekriht prahtà stahstis, kur muhsu Pestitajam pahmeta, ka tas ar muitineekeem sagahjahs un tee wahrdi, kuruš Pestitajš us tam atbildeja. — Bet „Jaunlatweescheem“ aif muguras gan war draudses lohzeekleem padohmu doht, tas ir: jafargajahs, ka nenahl kauschu mutēs, bet reis sprauštis mehriks ar nau ja-aismirsi! Waj tad Zuhš, zeen. B. kungs, nedsenat pilnigi politiku, kad Zuhš teem draudses lohzeekleem, kas pee Zums nahk un kuruš us kaut kuru tehmatu wadiht nau wiš gruhda leeta, politikas leetās dohdat padohmu, un waj Zuhš zaur to nejauzatees daudf wairaf ahrbasnijas leetās, ne kà kad Zuhš wiseem preekschā issakat sawas dohmas, pilnigi pehz Pestitaja preeksch-sihmes, kas nekad nedewa padohmu weenam jeb ohtram aifsehgtā kambari, bet mahzija un runaja wiseem dsirdot?

7. tehse. Ja tas teefa, kas schè aplinkus issazihstis, prohti, ka lihds schim „katram wina walodā tas spredikis nau sazihstis, kà ta ihsti wina waloda ir,“ tad buhtu schihgli ween jaruhpejahs, ka tas noteek.

8. tehse. tapat.

9. tehse. No wiša, kas lihds schim pah „Jaunlatweescheem“ runahstis un rakstihstis, peerahdahs ka wini ir tee „isglihtotee“ Latweeschi, un tohs tagad jau mahzitaju faeeschanās usnemt mums leekahs lohti bailiga leeta, jo pehz sw. raksteem mas rauga samaitatā wisu mihllu. Reif tatschu ar buhs laiki, kur tahdas isgahdaschanas wairš ne buhs waijadšigs, bet tad ar wairš nebuhs „Jaunlatweeschu,“ tad tik buhs Latweeschi, kas paschi few isgahdascees pee-eeschanu pee sanahschanahm. Tadehl tagad newaijadsetu wis weltus puhlinus usnemtees.

10. tehse. Nau isprohtams, kahdas tahs jaunās Jumpravu-beedribas buhs, ko schè wehlejahs. Zif mums sinams, tad daschās weetas ir gan wezu meiteeschu beedribas, bet waj schè ari tahdas wezas meitas jeb Jumprawas eewehrotas, to nesnam teikt.

11. tehse. „Ewangeliskas grahmataš“ der preeksch tizibas mahzibas un Deewa luhgschanas, bet tautas wis-pahrigai apgaismoschanai jeb attihstischanai der mahzidamas un sinatniskas grahmataš un raksti. Tadehl mehš ne-efam tahs dohmās, ka Deewa wahrdeem jeb swehteem stahsteem tur buhs weeta, kur walodas-mahziba, geografsija, matematika, dabas mahziba u. t. jo pr. peeder, un tur, kur stahsti jeb ziti derigi laika kawekla raksti peekriht, tur sw. raksti buhtu teescham neleetiga Deewa wahrda walkaschana, Zif swehteem raksteem, ka ari laizigeem raksteem ir katram sawa weeta un kad ar ewangelisteem jeb sw. raksteem pilditu tautas bibliotekas, tad weenkahrt tahm tilai mas lasitaju rastohs (jo luhgschanas grahmataš katram jau ir mahjās) un ohtru kahrt ar tahm nepanahktu to mehriks, kas katrai tautai ir, prohti wispahrigu attihstischanos, kas tilai zaur mahzischanošs, no zaur Deewa luhgschanu ween panahkama.

12. tehse. Kur tad laukškolas ir isleelotas par klubas un teatera-nameem? Jeb waj ir apgahnischana, kad školas-namōšs, zitas weetas truhkuma dehl, kahdu reis gohdigi papreezajas? „Ne tas samaitā, kas mutē ee-eet, bet tas, kas no mutēs isnahk.“ Un kad laukškolas teatera

israhdischanas jeb zitas gohdigas fa-eeschanas leeds, tad wispirms ja-aifseeds konzertes basnijas un par peem. konzertu isrihkoschanas Jelgawas gimnastija, pahr kurahm wisi preezajahs, bet no aifseegschanas wehl gan neweens nau runajis. Ari jabrihnahs, ka til ahtri jau peemirštis, ka scho wasar Jelgawas gimnastija skohleni paschi preeksch leelakas publikas isrihkoja teatra spehleschanu. Un waj schi gimnastija tad ar nau palikuse par klubas-namu? — Kad Latweescheem buhs pagasta-nami ar leelahm sahlehms, tad wini skohlas-namus peeku dehl wairš ne-isleetohs.

13. tehse. Ar scho tehsi mehš efam pilnigi weenōšs prahtōšs un wehlejamees no firds, ka meers nekur netruhtu.

Tifuma un netifuma alga.

Stahstis is Latweeschu dsihwes, no Pappas Martina.

„Medsi, tà noteek, kad neklausā ar labu,“ fainneeks fazija lihdszeetigi. „Uf parihtu tew wajadjeja kahsas dsert, un tu wasajees wehl pa naktihm aplahrt nedarbus dari-dams. Nu buhs kahsas ja-atzet; jo kaut es temi ari gri-betu schehlot, tad tomehr es nedrihktu, tadehl ka schis trofknis bija par daudf leels un es, kà pagasta preekschneeks, nedrihktu par to klusu zeest, zitahdi war man pascham slikti iseet. Man jabrauz tuhlin us brugu-teefu un schi leeta ja-usdot.“

Mikelis neatbildeja ne ko, bet waideja tilai.

Kahds puifis tika tuhlin pehz ahrstes suhtihstis, jo kà rahdijahs, tad rokas kauls bija sadragahstis.

Pagasta skrihweris tika ari otrā rihstā pawehstihstis, kursch isgahjuschas naktis notikumumu usnehma protkulē, ko tajā paschā deenā brugu teefai eefneedsa.

Brugu-teefa isbrauzā scho leetu turpat pahrklausihst, tadehl ka Mikeli newareja fasistās rokas dehl us pilsehtu aifwest. Mikelis un wina beedri neleedsa, ko wini bija isgahjuschā nakti idarijuschi, tadehl ismekleschana wareja ahtri notikt. Mikela beedreem bija ja-eet us brugu-teefu, kur teem katram labu pehreenu usflaitija un bes tam kahdas nedelas zeetumā eeslodšija, kas teem dereja par labu mahzibu no tahdas trakuligas dsihwes atstahtees; bet Mikelam pascham bija jagaida til isgi us sawu spreedumu, kamehr wina roka taptu is dseedinata, jo tai kauls bija teescham sadragahstis un ahrste to fasehjis, pawehleja wina us pilsehtas sliinneeku namu aifwest. Uf kahsu swehtischanu swehtdeenā newareja, sinams wairš ne domahk.

Otrā deenā ispaudahs ahtri pa wisu pagastu, ka Strasdu Mikelis ar saweem beedreem eelausees nakti ar waru Sihles mahjā kur tam roka tikuse fasista. Daschi preezajahs par to, zeredami, ka nu reis tahdai trakoschanai buhs galš.

Strasdu tehws, kursch ar nemeerigu firdi bija wisu nakti us dehla pahrnahschanu par wolti gaidijis, otrā rihstā sinahk dabujis, kas bija notizis, isbihjahs un faslima no fauna un firds sahpehm, un ar scho slihibu winsch pehz mas deenahm nomira. Tā wina dehlš, pee kura winsch bija zerejis preeku peedšiwot, gruhda wina zaur sawu netiklu dsihwoschanu bes laika lapā.

VI.

Indrikis, kuru Strasdu Mikelis ar saweem beedreem, bija kreetni sadausijuschi un tad gribeju schi uptiē eegrubst, nebija wis upitē eekritis, bet no krasta welotees pee sa-
jehgšanas nahzis un pee lagsdu krubma peekheeres.

Winsch behdsa tuhlin pa pakrastu slehpdamees projam, lai wina eenaidneeki to nemanitu, un nesahktu no jauna dausht. Labi tahli aisgabjis, winsch nomasgaja upitē sawu asinaino gihmi un steidsahs tuhlin no dsimtenes projam; jo tas kauns un apsmeeklis, kas winam bija padarihts nelahwa tam wairs ne stundas palikt. No aprinka pilsehtinas winsch aisbrauja ar pasti us Pleskamu un no tureenes pa dselszelu zaur Behterburgu us Maslawu, kur tas drihs dabuja pee kahda bagata Kreewu grahfa, kam Maslawas tuwumā dauds muischas peedereja, weetu par mescha fargu.

Drihs winsch bija sweschumā eedshwojees. Winsch pildija kā kreetnis wihrs, sawu peenahlamu ar leelako uszihribu un weiklibu.

Ihsā laikā grahfs, kursch bija leels medineekš, noma-
nija wina uszihribu meschā pahraudshchanā un weiklumu medishchanā, un eezehla winu par medineeku meisteru un wirsmescha usraudstaju. Apaksch wina pawehles un pahrwaldibas bija wisi ziti mescha fargi.

Winsch wareja ar sawu weetu gluschi meerā buht, jo alga tam bija til leela, kahdu winsch nebija zerejis dabuht. Winsch eemantoja ar sawu uszihribu sawa kunga pilnu us-
tizibu un patilshchanu, un ar sawu laipnibu un tiklu dsihwi sawu beedru padewibu un mihlestibu. Bet tomehr winu newareja nelad ihsti preezigu redseht, kaut gan winsch irahdijahs pret saweem beedreem jautris. Winam nepatika tur buht, kur ziti wina jaunee beedri swehtdeenās sagahja kopā lihgs motees un preezatees, bet winsch blandijahs labaki weentulis pa mescheem un usmelleja zitas weentuligas weetas, kur tas ar stundahm domaja un par pagahjuschahm laimigahm deenahm sapnoja. Bet tas wehl nebija tas ihstais eemeelis, kadeht winsch newareja preezigs buht; bet jo wairak tas nospeeda wina firde, eedohmajotees, ka wina mihla un dahrga Natalija, kuru winsch newareja nelad aimirst, ir tagad loti nelaimiga, pee ta wihra peefeeta, kuru wina newar nemas mihlot. Natalijas bahlais un behdigais dehls parahdijahs arweenu wina gara azim un likahs it kā wina steeptu pehz wiwa rokas luhgdama lai winsch to atpestitu no nelaimes.

Tahdas skumigas domas tikai tad dema winam meeru, kad winsch arweenu kustejahs un strahdaja, un winam ari bija ko strahdaht; jo grahfa meschi bija wairak kwadrat juhdschu leeli, kurus wairak apaksch mescha-fargi usraudsija. Tee winam bija jausrauga, ka tee sawu peenahklumu pareisi ispildija. Tad winam bija beeschi grahfam lihds us medishchanu jajahj — grahfs bija tam brangu jahjamo sirgu dahwinajis, — no kureenes tee daudsreis tikai wehlā nakri pahrgahja. Grahfa wejakais dehls, kursch Maslawā studeereja un beeschi tehwa majā pahrbrauja, kahdas deenas ar medishchanu isprezates, kuru Indrikam sinams wajasdeja pa mescheem pawadiht. — atrada pee wina tahdu patilshchanu, ka winsch to kā sawu draugu eemihleja un ustizeja tam kā draugam wisus sawus firde-noslehpumus, kad tee abi medidami pa mescheem jahdeleja. Katru reis, kad winsch

no Maslawas pahrbrauja, winsch atweda arweenu preeksch Indrika kahdu dahwanu lihds.

Grahfa meschs usturejahs dauds wilku, lahtschu un zitu swehru, kurus Indrikis prata seemā pehz pehdahm ar isweizibu aplenk, tadeht, kā grafs mihloja leelas jaktis tureht, us kurahm tika dauds augsti lungi no Maslawas usajinati. Zaur Indrika praschanu un usmanibu tahdas jaktis isdewahs tagad dauds labaki ne ka senaki. Pee ka Indrikis tika neween usflawehts, bet ari no grahfa un wina jaktis-weeseem bagati apdahwinats, zaur ko winsch ihfā laikā bija jau labu kapitalu sakrahjis; jo winsch dsihwoja sahtigi un taupigi uu winam ari nebija nelahdu isdoschanu, jo grahfs tam dema gatamu galdu un medineeka drehbes.

Kahdreis Indrikam bija isdewees diwu lahtschu midsenus atrast. Nu tika dauds augsti weesi neween no Maslawas, bet ari no Behterburgas zaur telegramahm us jakti saluhgti, tā kā jaktis-rihtā grahfa leelā pils mudscheja no weeseem, kuru starpā ari augstais keisera brahlis atradahs. Jaktis isdewahs brangi un wiseem par apmeerinaschanu, jo abi lahtschi tapa no midseneem isdihiti un no schauti, no kureem weenu keisera brahlis noschahwa, kursch par to preeku Indriki ar bagatu naudas dahwanu apdahwinaja.

Ischetri gadi bija tā pagahjuschi. Indrikis bija zaur sawu tiklu dsihwi un uszihribu flawu, draudsidu un ari labu kapitalu samantojis. Grahfa familija, ihpachi wina dehls, usklatija winu drihsaki sawai kahrtai lihdsigu ne ka par sawu denestneeku. Indrikis neuspuchtahs par to lepnibā kā dachsi ziti to daritu, kam tahda laime smaiditu, bet bija arweenu godigs, pasemigs un pateizigs pret saweem labdareem. Tapat winsch bija pret katru, kas apaksch wina pawehles stahweja, laipnis un satizigs, par ko tee tam padewibu un mihlestibu preti rahdija.

Bet tomehr wisā sawā laime winsch juhtahs nelaimigs. Wina firde nospeeda smaga nasta deht tahs nelaimes, kuru winsch bija pateesi mihlejis un kas winu karsti mihleja. Winsch nesinaja no ta nela, kas pehz wina aiseeschanas dsimtenē bija notizis. Winsch tikai dohmaja, ka wina Natalija ir Strasdu Mikeli apprezejuse un zaur to lohti nelaimiga; jo ari wehlaki winsch nebij no dsimtenes nelahdu wehsti dabujis.

Kaut nu gan winsch atrada pee Kreeweem laipnibu un mihlestibu, tad tomehr winsch newareja ne ar weenu firsnigi eedraudsetees, kam winsch buhtu warejis sawu skumibu is-
teikt. Winsch sajutahs tadeht swesch un weentuligs, kā katris, kas no sawas tautas un tehwijas tahli aisgabjis un sweschas tautas widu dsihwo. Winsch gan bija dsirde-
jis; ka Maslawā esohht kahdi Latweeschi ar kureem satiktees tas lohti ilgojahs. Bet kā tos leelā milsu-pilsehtā atrast? kur tos mudschedamu zilweku pulkā samekleht? Winam gan atgadijahs beeschi us Maslawu braukt, bet tomehr winsch newareja neweenu tauteeti satikt. —

Kahdu reis Maija mehnesi, kad medishana bija pehz likumeem aisleegta un Indrikam nebija tadeht nelahda darba, winsch no grahfa atlauschanu dabujis isjahja tureenes apgabalu apskatihht un ar to jauko augligo widu zil ne zil eepasihtees. Kahdas 20 werstes no grahfa muischas tam atgadijahs kahdas masas labi apkoptas muischinas dahrseem garam jaht, kurā winsch eeraudsija diwas jaunās

seewischlas pastaigajotees un — dsirdeja tahs Satwisli runajot. Kursch spehji aprakstih to preeku, lo wina firds sajuta, tahla sweschumä nezerot sawas dahrgas mahtes walodas fkanas dsirdot, lo winsch nebija tschetri gadi dsirdejis!

Rä sibens winsch nolehja ahtri no sirga muguras un skrehja zaur wahrteem dahrsä eelschä.

(Eurymak beigums.)

B. Kad es wehl biju tahdds swingula gaddes ka Tu, tad kahds wezs prahstigs wihrs (kahda tijiba tam bija, to nesinu) mehdsä pa seemas-swehtkeem sawu padohma-sulli iskratih, un mehds, tee jaunee swinguli, aismigam azis, isplehtahm auhs, atwehram muti walä un — klausijamees us wezs Mikus gudreem wahrdeem, ka gohdigas awis us sawa ganna balfi. Man leekahs, ka Tu ar reis waretu klausitees, muti klabinajis Tu jau deesgan est.

S. Schauj walam, wezajs prahta-mais!

B. Mikus wispirimo padohmu dewa ta fazidams: Tew nebuhs wezus wihrus saimoht, jeb apfmeet, jeb issobhoht, jo... —

S. Jo Brenzis ir ari wezs wihrs.

B. Jo wineem ir firmi mati. Tad Mikus fazzija atkal ta: Kad tu gribi meerä buht, tad tew buhs tik ilgi snauht, libds eegribahs ehst. Repeldi pret straunii, bet arween us to pusi, us kureen uhdens aistek. Pa jauneem zekeem nestaiqa, zitadi noplehst wetti fainneekam pastalas un winsch nahkoschä gadä tewi atraidih. Kad tew kahds nahk preti, tad sez pahri par grahwi un nogaidi aif kruhma, libds winsch aigahjis fezen. Kad fainneeks saka: sneegs ir melns, tad atbildi: tik melns ka ohgle. Kad tew gehre abdu, tad luhds, lai dohd wehl jo wairaf. Kad tschigans grib ar Tewi sirgu mainiht, tad nekawejees wina grihu ispidiht, jo zitadi taws sirgs tiks nosagts. Kad tew teek weens sahbaks nosagts, tad dohd ir ohtru saglim, jo zitadi tam buhtu

nepeezeeschama flahde un flahdi nebuhs dariht. Kad kahds tewi lamä, tad butschö wixam rohku, lai wairs nelamä. Kad tu lo laba dari un ziti tewi issmej, tad nedari labaf nekä, jo meers bazo. Kad dakteris tew weenu sohbu iswelt, tad leez schigli wehl ohtru iswillt, jo tew ta ka ta wehlaft tiks wairaf sohbu iswillti. Kad tu lo lasi, kas naw saprohtams, tad saki: lohti gudri raksti. Kad kahds flahsta pasakas, kam newar tizeht, tad saki: es tizu no wifas firds. Kad tu kahdu darbu nefs us tirgu pahrhoht, tad ustar to pirms pee pilsehtas pakscheem, tad nonefs pee puhschlotaja, lai to sawuhsch, tad nobutschö puschlotajam rohkas, apfohlees wixam 7 gadus kalpoht un sawus pusbrahlus isandeleht, tad nem diwi wahrpas, weenalga kahdas, saki ka tahs ir is wezeem Egiptes mescheem, apfohlees, bet nedohd, un nu wehl pahrgreesch azis, faleez rohkas un tu redsefi, ka ees tawam darbam jeb ka taws darbs ees.

(Us preekschu beigums.)

Atbildes.

B. G. — R. J. un ziteem. Sahtes semk. fshölä war tik pa Jurgeem un Septemberi eestah; japroht wahziski un wispahrigas elementaras sinatnibas. Peesuhstisim programu.

Argus. Pateizamees. Jautajumus atbildesim nahkoschä gadä.

J. K. — J. 2 rub. 58 kap. fanehmahm.

B. K.—p. — R. Drohschibas dehl usdohdat sawu adresi wehl wahziski waj freewiski. Ko lai daram ar pahrateem 40 kap.?

A. Grg. — Pehterburgä. Pateizamees. Zuh nu pawisam esat 70 kap. wairaf peesuhstijuschi, ko ar teem lai daram?

B. Dmnn. — M. 3 rub. 20 kap. fanehmahm.

Ekon. Wisuhstijahm.

R. M. — P. Sirsnigu paldees! Ar wehstuli wairaf. Suhtat beigumu.

J. K—ng — B. un ziteem. Teem, kas „Balt. Semk.“ par pastu fanem un aismakfajuschi no 1. Maija 1875 par wisu gadu (2 rub. 50 kap.), preeksch 1871 g. japeemaksä 2 rub. flahst.

R. L. — U. Paldees!

J. D. — Jaltä. Mehginasim zit ahtri spehjam isgahdaht.

St. — r. — G. „B. G.“ tiks suhtihst. To zitu latw. laikarakstu dehl buhs jaraksta peeder. redakzijahm; to wahzu tik warest zaur kahdu wahzu grahm. pahrdotawu apstelleht.

J. W. — r. — R. Labprahst. —

G. J—gh. — u. — R. Sirsnigi sweizinadami pateizamees.

M. Gr—dng. — D. Par pahrateem 1 rub. 40 kap. aissuhstilahm grahmatas.

Atbildoschais redaktors un isdewejs: G. Mather's.

S l u d i n a j u m i.

!!!Mugsta laime!!!

mihkotam un zeen. mahg. G—i k. par

swabadibas aistahweschanu

fewischlä laika un weeta — un par pinekku un walgoshanas raisfchanu.

Swabadibas zeentajs.

Pee 2. (14.) Janwari 1876 g. gaidamas premias-biletu wilkshanas no 1. aisseenejuma usnebmahs

apdrohschinafchanu

pret

islohshanas-flahdi (Amortisation)

R. J. Salzmannis,

Jelgawä, Katoku celä Nr. 8. 1

Zeem. Tauteeschus,

luhdju deht Gorku fshölahm ar mani wairs nesaratstitees jo 12. Dezembri beidsu G. f. kursu, un schini dahumä ar Gorkus aistahschu: tur buhs mana jauna dsihwes weeta? — to tagad wehl nesinu.

Seetinsohnu Jahnis. 1

Tet kas grih

Kuldigas aprinka-flahlä

eestahtees, war weektees katrä deena (bes swehtdeenanahm un swehtku-deenanahm). Usnemshanas-pahrbau-dishana notiks 8. un 9. Janwari 1876. g. yullst. 9. no ribta fshölas ruhne. Japeenes: kristamasihme, waku pohshanas-sihme un rehdiqa fshölas-leeziba.

Inspektors: Meders. 2

Gruntsgabalus

isdoht us renti Annas-mulshä, 6 werstes no Rihgas pee Saksumulshä.

Zella waddons

preeksch grahmatu rakstishanas

apghadata no

Kr. Dsrne.

Maksa 60 kap.